

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 23.09.2004
KOM(2004)608 endelig

GRØNBOG

Offentlige indkøb af forsvarsmateriel

(forelagt af Kommissionen)

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	3
I. GRUNDE TIL AT REGULERE OFFENTLIGE INDKØB AF FORSVARSMATERIEL	3
1. Separate markeder for forsvarsmateriel	4
2. De specifikke forhold på markedet for forsvarsmateriel.....	4
2.1 Staternes dominerende rolle	4
2.2 Krav om forsyningssikkerhed og fortrolighed	5
2.3 Våbenindkøbsprogrammernes kompleksitet.....	5
3. Den nuværende lovgivnings begrænsninger	5
3.1 Fællesskabets undtagelsesordning	5
3.2 Forskellig lovgivning i medlemsstater	7
3.3 Særlige ordninger for samarbejdsprogrammer.....	8
II. INDFØRELSE AF EU-FORANSTALTNINGER - LØSNINGSMODELLER.....	8
1. Afklaring af Fællesskabets eksisterende regelsæt.....	9
2. Særlig retsakt til supplerende af EU's lovgivning	9
2.1 Målsætninger.....	9
2.2 Indhold	10
GENNEMFØRELSE AF HØRINGEN	11

INDLEDNING

Denne grønbog er en af de foranstaltninger, som Kommissionen varslede i sin meddelelse ”På vej mod en EU-politik med hensyn til forsvarsmateriel”, der blev vedtaget den 11. marts 2003¹. Kommissionens sigte med nævnte foranstaltninger er, at der - under hensyntagen til sektorens specifikke forhold - efterhånden skal etableres et mere gennemskueligt og åbent fælleseuropæisk marked for forsvarsudstyr (”European Defence Equipment Market”, EDEM) mellem medlemsstaterne, således at der kan opnås en bedre økonomisk effektivitet.

Det er vigtigt at etablere et fælleseuropæisk marked, hvis man skal styrke den europæiske industris konkurrenceevne, sørge for en bedre fordeling af ressourcerne på forsvarsområdet og udvikle Den Europæiske Unions militære kapacitet inden for rammerne af FUSP.

Oprettelsen af Det Europæiske Forsvarsagentur, der vil være kompetent med hensyn til forsvarskapacitet, forskning, statslige indkøb og rustningsudstyr, gør det endnu mere påtrængende at få skabt et sådant marked.

Indførelse af EDEM forudsætter, at der gennemføres en række yderligere foranstaltninger, og det vil i første række sige iværksættelse af passende bestemmelser for indkøb af forsvarsmateriel. En liberalisering af markedet for forsvarsmateriel, som i dag er opsplittet på flere nationale markeder, vil give de europæiske virksomheder - og herunder også de små og mellemstore virksomheder - inden for forsvarssektoren bedre kommercielle vilkår og bidrage til større vækst og bedre konkurrenceevne.

Formålet med denne grønbog er at videreføre den allerede indledte debat på området under overholdelse af nærhedsprincippet². Kommissionen har derfor sørget for, at to arbejdsgrupper sammensat af repræsentanter for medlemsstaterne og den europæiske industri har medvirket ved udarbejdelsen af denne grønbog.

Det belyses i grønbogens første del, hvilke grunde der findes for at iværksætte en specifik foranstaltning, idet der gives en redegørelse for forholdene på de enkelte medlemsstaters marked, deres mange indbyrdes forskelle og deres nuværende lovgivning. I grønbogens anden del opstilles der på baggrund heraf forskellige løsningsmodeller.

I. GRUNDE TIL AT REGULERE OFFENTLIGE INDKØB AF FORSVARSMATERIEL

Medlemsstaternes forsvarsudgifter udgør en meget stor del af de offentlige udgifter: henved 160 mia. EUR for de 25 medlemsstater tilsammen. Heraf går en femtedel til indkøb af militært materiel (indkøb samt forskning og udvikling)³.

¹ KOM(2003) 113 endelig.

² Arbejde udført af Rådets gruppe vedrørende europæisk forsvarsmaterielpolitik (POLARM), Den Vesteuropæiske Forsvarsmaterielgruppe (WEAG) og den gruppe, som er ansvarlig for oprettelse af et europæisk forsvarsagentur

³ Kilde: NATO (North Atlantic Treaty Organisation) og SIPRI (*Stockholm International Peace Research Institute*) 2002.

Det er karakteristisk for de offentlige indkøb af forsvarsmateriel, at medlemsstaterne hver især har et separat marked (jf. pkt. 1), at disse markeder er så specifikke, at de ikke kan sidestilles med markederne for andre offentlige indkøb (jf. pkt. 2), og at håndhævelsen af lovgivningen på området er meget kompleks (jf. pkt. 3).

1. SEPARATE MARKEDER FOR FORSVARSMATERIEL

Medlemsstaterne har store samlede militærudgifter, men de er fordelt på opsplittede nationale markeder; denne opsplitning er nu et problem for de medlemsstater, som har en forsvarsindustri. Efter budgetnedskæringerne og omstruktureringen af de væbnede styrker er de enkelte medlemsstaters markeder - og det gælder også de store medlemsstater - ikke store nok til at produktionen kan nå op på et sådant niveau, at de store F&U-omkostninger i forbindelse med våbensystemer kan afskrives. Denne omstændighed og det splittede F&U-arbejde i Europa medfører ekstraomkostninger for skatteborgerne og skader den europæiske forsvarsindustris konkurrenceevne og dens muligheder for at opfylde FUSP's kapacitetsbehov. Da der er tale om teknologi med dobbelt anvendelsesmulighed (dvs. til såvel militær som civil brug) betyder dette, at den europæiske industris globale konkurrenceevne ligeledes skades.

Der er gennem de seneste ti år gjort fremskridt, idet det tværeuropæiske samarbejde omkring forsvarsmateriel er blevet styrket, og der har været en begyndende markedsåbning med en øget konkurrence på europæisk plan. Resultaterne af disse initiativer er imidlertid beskedne, og der findes endnu ikke noget fælleseuropæisk marked for forsvarsmateriel. Hvad angår de programmer, der gennemføres i samarbejde, indebærer det hyppigt praktiserede princip om en rimelig modydelse, at udbuddet kun står åbent for de deltagende lande, og at opgaverne fordeles udelukkende på grundlag af den nationale industripolitiks kriterier. Hvad angår nationale indkøb er kun en meget lille del af kontrakterne genstand for konkurrencebaserede udbud. Uanset hvilken procedure der lægges til grund, får de nationale leverandører stadig tildelt størsteparten af kontrakterne.

2. DE SPECIFIKKE FORHOLD PÅ MARKEDET FOR FORSVARSMATERIEL

De specifikke forhold på markedet for forsvarsmateriel skyldes, at militærmateriel og de hermed forbundne serviceydelser indtager en særstilling. Der er ikke blot tale om særlige økonomiske og teknologiske forhold, men om forhold som hænger sammen med de enkelte medlemsstaters forsvars- og sikkerhedspolitik⁴. Forsvarsindustrien har strategisk betydning og har derfor et særligt forhold til de enkelte stater.

2.1 Staternes dominerende rolle

Staternes rolle er aftagende i kølvandet af de seneste års privatisering og arbejdet på at optimere indkøbspolitikken, men den er stadig dominerende. Som eneaftager fastsætter staten efterspørgslen alt efter de militære behov; disse bygger igen på den strategiske målsætning og er dermed bestemmende for markedets størrelse. Staten bidrager - i større eller mindre grad alt efter land - til finansieringen af forskning og udvikling og influerer dermed på industriens teknologiske ekspertise og konkurrenceevne på længere sigt. Som regulerende myndighed kontrollerer staten våbenhandelen; dette sker både ved hjælp af de eksportlicenser, som kræves inden for våbenindustrien, bl.a. i forbindelse med levering af udstyr inden for EU, og

⁴ Se dokument fra Rådets POLARM-arbejdsgruppe (bilag til meddelelse KOM(1997) 583 af 4.12.1997).

ved hjælp af de tilladelser, der kræves før der kan indgives bud. Denne kontrol praktiseres også – om end i mere begrænset grad - for industriel omstrukturering, helt ned på aktionærniveau.

2.2 Krav om forsyningssikkerhed og fortrolighed

Forsvarshensyn gør, at forsyningssikkerheden må være garanteret under hele rustningsprogrammets forløb, dvs. lige fra konstruktionsfasen og frem til det tidspunkt, hvor materiellet tages ud af brug, og det såvel i fredstid, som når landet er i krig. Staterne kan derfor følge sig foranlediget til at sørge for særlige forsyningsgarantier. Ved at bevare en rent national industrikapacitet mener de at kunne tilgodese de strategiske principper og tage højde for nødsituationer (militæroperationer).

Forsvarshensyn indebærer også, at staten må sørge for at råde over udstyr, der garanterer, at de indsatte militære styrker er teknologisk overlegne. Dette forudsætter først og fremmest, at programmerne og de tekniske specifikationer holdes fortrolige. Pligten til at beskytte fortrolig information indebærer, at industrien må have specifik national sikkerhedsgodkendelse.

2.3 Våbenindkøbsprogrammernes kompleksitet

Våbenindkøbsprogrammerne er komplekse. Deres produktionsomfang er begrænset, og risikoen for en kommerciel fiasko gør statsstøtte nødvendig. Materiellet består ofte af nye systemer, som inkorporerer både militær og civil teknologi. Materiellet har lang levetid: fra det tidspunkt, hvor det operationelle behov for et system formuleres, og til det tages ud af brug, kan der gå op til 50 år. Pris/kvalitet-forholdet og risikoforvaltningen må være sikret i hele perioden. Staten må også have adgang til tilstrækkelig industriel og teknologisk kapacitet under hele systemets levetid og må kunne opretholde et varigt og pålideligt forhold til leverandørerne.

Hertil kommer, at der i tilfælde, hvor våben indkøbes som ”hyldevare”⁵, ofte indgår modydelser (kompensationskøb), der for det købende land består i et krav om en modydelse, som kan udgøre mere end 100 % af kontrakten. Modydelsen kan være direkte og tage form af bestillinger til nationale virksomheder eller overførsel af ekspertise og teknologi i forbindelse med originalkontrakten. Eller den kan være indirekte, idet den involverer andre - og herunder civile - industrisektorer end den sektor, der omfattes af den pågældende kontrakt.

3. DEN NUVÆRENDE LOVGIVNINGS BEGRÆNSNINGER

3.1 Fællesskabets undtagelsesordning

Forsvarssektorens særstilling har siden Fællesskabets oprettelse været anerkendt ved den særlige undtagelsesordning, der er fastsat i EF traktatens artikel 296. Det hedder i dennes artikel 1:

"a. ingen medlemsstat er forpligtet til at meddele oplysninger, hvis udbredelse efter dens opfattelse ville stride mod dens væsentlige sikkerhedsinteresser

⁵ Allerede udviklet, færdigt materiel, der er klar til salg.

b. hver medlemsstat kan træffe de foranstaltninger, som den anser for nødvendige til beskyttelse af sine væsentlige sikkerhedsinteresser, og som vedrører fabrikation af eller handel med våben, ammunition og krigsmateriel; disse foranstaltninger må ikke forringe konkurrencevilkårene inden for fællesmarkedet for varer, som ikke er bestemt specielt til militære formål⁶.

Denne bestemmelse er så generelt affattet, at den også kan finde anvendelse på offentlige indkøb.

Som fastslået i artikel 10 i det nye direktiv 2004/18/EF, finder Fællesskabets bestemmelser om offentlige indkøb også anvendelse på offentlige kontrakter, der indgås af ordregivende myndigheder på forsvarsområdet, jf. dog EF traktatens artikel 296. Det vil således sige, at Fællesskabets bestemmelser ligeledes er gældende inden for forsvarssektoren, idet dog medlemsstaterne har mulighed for at afvige herfra i de tilfælde og på de vilkår, der specifikt er fastsat herfor. Den i EF traktatens artikel 296 omhandlede undtagelsesmulighed kan således ikke bringes i anvendelse for civilt udstyr og ej heller for civilt udstyr til specifikke militære formål, selv ikke hvis de købes af medlemsstaternes forsvarsministerier.

Domstolen har i sin retspraksis sat snævre grænser for, hvornår denne undtagelse kan bringes i anvendelse⁷:

- brugen af bestemmelsen må ikke indebære et automatisk og generelt forbehold, men skal begrundes i hvert enkelt tilfælde. Medlemsstaterne har på denne måde mulighed for at hemmeligholde oplysninger, som kan bringe deres sikkerhed i fare, og for at gøre brug af undtagelsen fra det indre markeds regler for handel med våben; de har pligt til i hvert enkelt tilfælde at foretage en vurdering af, om en kontrakt skal henføres under undtagelsesbestemmelsen eller ej
- medlemsstaterne har kun ret til at gøre brug af nationale undtagelsesbestemmelser, hvis dette er nødvendigt for at realisere det tilsigtede mål, dvs. beskytte landets væsentlige sikkerhedsinteresser
- bevisbyrden påhviler den medlemsstat, som ønsker at gøre brug af undtagelsesbestemmelsen
- beviset skal om nødvendigt forelægges for de nationale domstole og i givet fald for Fællesskabets domstol, hvis Kommissionen retter henvendelse herom i kraft af sin funktion som vogter af traktaten.

Det gælder således generelt, at medlemsstaterne kan fravige bestemmelserne i traktaten og i Fællesskabets direktiver, men kun på nøje fastsatte betingelser. Den praktiske gennemførelse heraf medfører imidlertid forskellige vanskeligheder:

- i mangel af en præcis fortolkning af disse bestemmelser er der opstået den praksis, at undtagelsesbestemmelsen systematisk bringes i anvendelse for så vidt angår offentlige indkøb. Trods Domstolens klargørende fortolkning giver det lave antal

⁶ Rådet vedtog i medfør af denne artikels stk. 2 en liste over varer, som omfattes af bestemmelserne i stk. 1.

⁷ Herunder Johnston-dommen, sag 222/84, Kommissionen mod Spanien, sag C-414/97. Sidstnævnte sag vedrører moms, men gælder også for offentlige indkøb.

udbud i Den Europæiske Unions Tidende grund til at formode, at visse medlemsstater mener, at de automatisk kan gøre brug af undtagelsesbestemmelsen

- begrebet "væsentlige sikkerhedsinteresser" er ikke defineret, hverken i fællesskabsretten eller i Domstolens retspraksis, og medlemsstaterne anlægger derfor i praksis en bred skønsmargin, når de vurderer, om en kontrakt kunne skade deres sikkerhedsinteresser
- den i 1958 opstillede liste⁸ kan ikke lægges til grund ved en afgrænsning af EF Traktatens artikel 296's anvendelsesområde, da den hverken er blevet officielt offentliggjort eller revideret siden nævnte tidspunkt.

Det må således konstateres, at medlemsstaternes marked for forsvarsmateriel stadig i vid udstrækning reguleres af deres egen lovgivning.

3.2 Forskellig lovgivning i medlemsstater

For så vidt angår indkøb af forsvarsmateriel indeholder de fleste medlemsstaters lovgivning mere eller mindre klare bestemmelser om fravigelse af de regler, som gælder for offentlige indkøb. Dette er en potentiel vanskelighed for udenlandske leverandører.

- **Udbud offentliggøres** - i den udstrækning dette overhovedet sker - i de enkelte medlemsstaters egne statstidender, og disses indhold, hyppighed og udbredelsesart varierer fra den ene stat til den anden.
- Medlemsstaternes lovgivning åbner store - og alt efter medlemsstat meget forskellige - muligheder for at **undlade offentliggørelse**.
- De **tekniske specifikationer** er ofte meget detaljerede og bygger på uensartede standarder.
- I visse medlemsstater omfatter **udvælgelseskriterierne** krav om, at leverandører skal tilbyde industrielle modydelser, og i de fleste stater er der vagt formulerede krav til fortrolighed og forsyningssikkerhed; vurderingen sker ikke på samme grundlag, idet der undertiden henvises til varernes oprindelse eller leverandørens nationalitet.
- **Udbuddene** gennemføres hovedsageligt ifølge udbud med forhandling; disse følger ikke alle samme regler, bl.a. ikke med hensyn til forhandlingernes omfang og mulighederne for at ændre kontraktens genstand.
- Ved **kontrakttildelingen** anvendes der hovedsageligt det økonomisk mest fordelagtige tilbud. Men nogle medlemsstater lægger også i denne fase vægt på forsyningssikkerhed og industrielle modydelser.

Disse vanskeligheder har ført til, at nogle medlemsstater inden for rammerne af den mellemstatslige politiske aftale WEAG (Western European Armaments Group) har forpligtet sig til at gennemføre en harmonisering med hensyn til udbuddenes indhold og offentliggørelse i landets statstidende, og til at følge klarere udbudsbestemmelser⁹. Denne ordning bygger på

⁸ Se fodnote 6.

⁹ De 16 medlemslande, og herunder 14 EU-stater (BE, DK, DE, EL, ES, FR, IT, LU, NL, PT, UK, AT, FI og SE) vedtog retningslinjer for offentlige indkøb i 1990; de blev ajourført i 1999.

relevante principper, men da den ikke er juridisk bindende, har den kun givet begrænsede resultater med hensyn til større klarhed og konkurrence.

3.3 Særlige ordninger for samarbejdsprogrammer

Ved siden af medlemsstaternes egne ordninger finder også særreglerne i de tværstatslige aftaler anvendelse på indkøb i forbindelse med samarbejdsprogrammer vedrørende rustningsmateriel¹⁰. Som følge af de store investeringer, deltagerlandene har afsat til disse programmer, baseres kontrakttildelingen generelt på princippet om en rimelig industriel modydelse.

For at mindske de høje omkostninger, denne praksis medfører, oprettede man i 1996 et tværnationalt agentur (JOAC); det fik i 2000 status som juridisk person¹¹. I dettes kontraktssystem, som er mere konkurrenceorienteret, er ordningen med en 'rimelig modydelse' pr. program afløst af en 'samlet rimelig modydelse', som kan omfatte flere år og flere programmer. Iværksættelsen heraf afhænger imidlertid af, hvor mange nye programmer organisationen får tildelt at administrere.

Da disse bestræbelser ikke har givet tilfredsstillende resultater, besluttede medlemsstaterne for nylig at oprette et europæisk forsvarsagentur, som er underlagt Rådet inden for EU's institutionelle rammer; agenturet får bl.a. til opgave - i samarbejde med Kommissionen - at varetage indførelsen af et konkurrencebaseret europæisk marked for forsvarsmateriel¹².

II. INDFØRELSE AF EU-FORANSTALTNINGER - LØSNINGSMODELLER

Det fremgår af denne redegørelse for forholdene omkring offentlige indkøb af forsvarsmateriel, at EU-industriens mulighed for at få adgang til medlemsstaternes marked er indskrænket på forskellig måde, og at dette begrænser dens vækstpotentiale.

Kommissionen foreslår derfor, at debatten om en eventuel iværksættelse af EU-foranstaltninger med sigte på forsvarskontrakter fortsættes. Kommissionen har i den nuværende fase af sine overvejelser indkredset to løsningsmodeller: én, hvori man nøjes med at afklare den eksisterende lovgivning (jf. pkt. 1), og én, hvori der opstilles specifikke regler på forsvarsområdet, dvs. regler som er tilpasset denne sektors særlige forhold (jf. pkt. 2).

Disse løsninger hindrer ikke, at medlemsstaterne kan iværksætte supplerende foranstaltninger inden for relevante fora. Løsningerne kan ikke give noget udtømmende svar på alle aspekter i forbindelse med de særlige forhold på forsvarsområdet; dette gælder også et begreb som forsyningssikkerhed, som må forventes at udvikle sig i takt med, at de nationale sikkerhedsinteresser nærmer sig hinanden inden for rammerne af EU's udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik. En gradvis udvikling af en fælles holdning på dette felt vil kunne gøre det lettere at bringe EU-løsninger i anvendelse. Disse løsninger vil også kunne fungere som et nyttigt redskab i arbejdet på at fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne.

¹⁰ Disse kontrakter tildeles normal af ad hoc-agenturer eller NATO-agenturer, som handler på vegne af de medlemsstater, der deltager i de pågældende programmer.

¹¹ Fællesorganisationen for samarbejde om indkøb af forsvarsmateriel. Denne organisation står - på visse vilkår - åben for samtlige medlemsstater. I dag er kun fem stater medlem (DE, BE, FR, IT, UK).

¹² Fællesforanstaltning med sigte på etablering af et europæisk forsvarsagentur (EDA), vedtaget af Rådet den 12. juli 2004.

1. AFKLARING AF FÆLLESSKABETS EKSISTERENDE REGELSÆT

Reglerne kan afklares ved hjælp af en ikke-lovgivningsmæssig foranstaltning, f.eks. en fortolkningsmeddelelse fra Kommissionen. Formålet hermed skulle være at afklare EF's eksisterende regler, således at de lettere kan gennemføres af de ansvarlige myndigheder og lettere forstås af de berørte erhvervsdrivende. En fortolkningsmeddelelse kan vedtages forholdsvis hurtigt. Det ligger i sagens natur, at en sådan meddelelse kun kan knæsesætte allerede eksisterende lovgivning.

Kommissionen skulle i så fald give en nærmere redegørelse for de principper, som Domstolen har lagt til grund for tolkningen af traktatens artikel 296, herunder hvordan de bør anvendes på offentlige indkøb; formålet er at gøre det lettere i praksis at skelne mellem kontrakter, som kan henføres under undtagelsen, og kontrakter som ikke kan. For sidstnævntes vedkommende er det bestemmelserne i den fælles ret - direktiverne vedrørende offentlige indkøb - som er gældende.

Meddelelsen bliver således ikke retligt bindende i sig selv, men afklarer principper og regler, som er det. Kommissionen er således nødt til at holde sig til denne tolkning i udøvelsen af sin funktion som traktatens vogter. Kommissionen vil ligeledes skulle drage de praktiske konsekvenser af vedtagelsen af en sådan afklaring af eksisterende lovgivning.

Spørgsmål

1. Mener De, at det er formålstjenligt/nødvendigt/tilstrækkeligt at afklare de nugældende regler på den beskrevne måde?
2. Bør andre aspekter af den pågældende EU-ordning også afklares?

2. SÆRLIG RETSAKT TIL SUPPLERING AF EU'S LOVGIVNING

2.1 Målsætninger

EU's lovgivning kunne også suppleres med en ny specifik retsakt for forsvarskontrakter (varer, tjenesteydelser samt bygge- og anlægsarbejder), f.eks. et direktiv om koordinering af procedurerne for indgåelse af sådanne kontrakter¹³. Med et sådant direktiv kunne der opstilles et sæt regler for de kontrakter, der i kraft af deres genstand (*ratione materiae*) falder ind under EF Traktatens artikel 296, men for hvilke det ikke er berettiget at gøre brug af undtagelsesbestemmelsen (jf. Domstolens retspraksis). Direktivet skulle så anvendes på samme forsvarskontrakter som dem, der i dag falder ind under de nuværende direktiver, blot med den forskel, at reglerne i det nye direktiv er bedre tilpasset til de specifikke forhold omkring disse kontrakter.

¹³ Svarende til den måde, hvorpå man i 1990 tog hensyn til de særlige forhold omkring offentlige indkøb inden for vand-, energi- og transportsektorerne) ved hjælp af et særligt direktiv (dvs. 93/38, som blev ændret ved direktiv 2004/17/EF af 31. marts 2004).

Et sådant direktiv ville få tre vigtige målsætninger:

- at sikre større retlig sikkerhed gennem en bedre klassifikation af kontrakterne, nemlig a) kontrakter henhørende under de klassiske direktiver, b) kontrakter henhørende under det nye direktiv og c) kontrakter, som ikke er omfattet af EU-regler
- at sikre bedre information på EU-plan vedrørende sådanne kontrakter og dermed mere åbne markeder, og på denne måde åbne mulighed for at EU's producenter af forsvarsmateriel kan deltage på lige fod i alle medlemsstaters udbud
- at sikre, at den fleksibilitet, som indgåelse af sådanne kontrakter kræver, er til stede, idet der indføres et sæt regler, som er afpasset efter de specifikke forhold omkring kontrakter af denne art.

En sådan retsakt kan også tjene som referencegrundlag i det tilfælde, at en medlemsstat skulle beslutte at undlade at bringe undtagelsesbestemmelsen i EF Traktatens artikel 296 i anvendelse under omstændigheder, hvor dette ellers kunne være sket.

2.2 Indhold

- **Anvendelsesområdet** kan fastsættes på grundlag af en generel definition af, hvad der forstås ved militærmateriel, og/eller en liste. I denne forbindelse kunne man anvende listen fra 1958 eller en anden - nøjere defineret og ajourført - liste, såsom listen i adfærdskodeksen for våbeneksport¹⁴.
- Ligesom i andre eksisterende direktiver for andre sektorer kan der indsættes en bestemmelse om, at direktivet ikke er til hinder for, at EF Traktatens artikel 296 kan bringes i anvendelse på de af Domstolen fastsatte vilkår. Der kan også i direktivet opstilles en liste over de tilfælde, hvor forudsætningen for at bringe **undtagelsesbestemmelsen** i anvendelse klart og tydeligt er opfyldt (f. eks. vedrørende nukleart materiel).
- Medlemsstaternes forsvarsministerier og instanser, som handler på disses vegne, samt andre ministerier, der indkøber militært materiel, bliver **ordregivende myndighed**. Spørgsmålet om direktivets anvendelighed på andre instanser, som f.eks. det nye forsvarsagentur, kan afgøres inden for de herfor relevante fora.
- De muligheder, medlemsstaterne har for at gøre brug af undtagelsesbestemmelser hjemlet i **WTO**-aftaler og aftalen om offentlige indkøb, kommer ikke til at blive berørt af direktivet.
- **Procedurerne** skal sikre, at princippet om gennemsigtighed og ikke-diskrimination overholdes, under hensyntagen til disse kontrakters særlige art. Reglen kunne være, at man generelt anvender udbud med forhandling efter forudgående offentliggørelse. Det kan overvejes at tillade, at der i særlige tilfælde anvendes udbud med forhandling uden forudgående offentliggørelse; ved fastlæggelsen af disse tilfælde kan man basere sig på de undtagelser, der er fastsat i de eksisterende direktiver og i givet fald andre undtagelser i medlemsstaternes lovgivning.

¹⁴ Bilag til Rådets erklæring af 5. juni 1998 (8675/2/98, CSFP), hvori der indføres en ordning, der skal sikre en klar politik for våbeneksport.

- Udbud kan **offentliggøres** ved hjælp af et centraliseret EU-system baseret på en harmoniseret publikation. Kontraktens genstand kan beskrives i form af tekniske funktionelle krav, således at forskelsbehandling mellem leverandører undgås.
- **Udvælgelseskriterierne** skal forhindre diskrimination og sikre, at virksomhederne behandles ens, og samtidig tage hensyn til de særlige forhold omkring forsvarskontrakter, herunder kravet om fortrolighed, forsyningssikkerhed mv. Kriterierne skal også tilgodese kravene til sikkerhedsgodkendelse i reglerne om militære hemmeligheder.
- Kontrakttildelingen skal baseres på fastlagte kriterier. Dette indebærer en debat om gradvis afvikling af direkte og indirekte modydelser.

Spørgsmål

3. Mener De, at de eksisterende direktiver tager det fornødne hensyn til de specifikke forhold omkring forsvarskontrakter eller mener De ikke, det er tilfældet? Redegør nærmere.
4. Er det nødvendigt/nyttigt med et specifikt direktiv for at etablere et EU-marked for forsvarsmateriel og styrke det europæiske forsvars industrielle og teknologiske grundlag?
5. Mener De, at et sådant direktiv bør finde anvendelse på indkøb, der foretages af andre instanser som f.eks. Det Europæiske Forsvarsagentur?
6. Procedurer: Mener De, at udbud med forhandling efter forudgående offentliggørelse, tager tilstrækkeligt hensyn til de særlige forhold omkring forsvarskontrakter? Under hvilke omstændigheder bør der kunne anvendes udbud med forhandling uden forudgående offentliggørelse?
7. Anvendelsesområde: Hvordan afgrænses anvendelsesområdet bedst? Ved hjælp af en generel definition? I så fald hvilken? En ny liste? Hvilken? En kombination af liste og definition?
8. Undtagelsesbestemmelser: Mener De, at det er nyttigt/nødvendigt at opstille en kategori af materiel, som klart ikke omfattes af direktivet?
9. Offentliggørelse: Finder De et centraliseret system for offentliggørelse af udbud formålstjenligt? I bekræftende fald, udformet hvordan?
10. Udvælgelseskriterier: Hvilke kriterier - ud over de kriterier, som allerede indgår i de nuværende direktiver - mener De bør medtages for at tage hensyn til de særlige forhold inden for forsvarssektoren? Fortrolighed, forsyningssikkerhed o. s. v.? Hvordan bør de defineres?
11. Hvordan mener De, den nuværende praksis med modydelser bør behandles?

GENNEMFØRELSE AF HØRINGEN

Med grønbogen åbnes der en officiel høring, der løber over fire måneder regnet fra publiceringsdatoen. Den varetages af Kommissionens generaldirektorat for det indre marked.

Grønbog

Høring

Høringen slutter 4 måneder efter tidspunktet for grøn bogens offentliggørelse

Interesserede parter opfordres til at fremsende besvarelser, bemærkninger og forslag til nedenstående adresse:

c/o Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, generaldirektoratet for det indre marked

Høring "Grønbogen om offentlige indkøb af forsvarsmateriel"

Avenue de Cortenberg/Kortenberglaan 100 (1/100)

B-1049 Bruxelles

eller via email til:

(MARKT-D2-DPP@cec.eu.int)

Grønbogen kan konsulteres på følgende netsted:

http://europa.eu.int/comm/internal_market/consultations

NB: Kommissionen forbeholder sig ret til at offentliggøre indlæg, medmindre man udtrykkeligt anmoder om fortrolig behandling.